

Petak, 3. jul 2015.

Danas.rs

ПОСЛОВИ

Danas

[Danas.rs](#) | **Dodaci** | [O nama](#) | [Marketing](#) | [Pretplata](#) | [Konferencije](#) | [Edicije](#) | [Cit](#) | [Arhiva](#) | | | [Nadi](#)

[Nedelja](#) | [Biznis](#) | [Marketing&Advert.](#) | [Com_medi@](#) | [Zdravlje](#) | [Psihologija](#) | [Beton](#) | [Radnik](#) | [Braničevo](#) | [Sandžak](#) | [Bilten](#)

[Plave strane](#) | [Knjiga Danas](#)

KNJIGA

Petak

- 26/06/2015 20:13 [Spaljivanje vertikale](#)
- 26/06/2015 18:30 [Sve postoji samo u vremenu](#)
- 26/06/2015 20:21 [Da je Panić pobedio, Srebrenice ne bi bilo](#)
- 26/06/2015 20:07 [Tragična pobuna običnog čoveka](#)
- 26/06/2015 20:27 [Ljosa prvi put među Srbima](#)
- 26/06/2015 20:23 [Povratak Sartru?](#)
- 26/06/2015 20:15 [Evropa je grčka reč](#)
- 26/06/2015 20:09 [Najpre mlad pesnik, a posle više nisi](#)
- 26/06/2015 20:05 [IMA TOGA ...](#)

26/06/2015 20:18

Sećanje na Bauhaus

AUTOR: ZLATKO CRNOGORAC

U informatičkom vremenu u kome živimo zahvaljujući pretraživačima, pre svega Guglu i Wikipediji, koji nam daju kapacitet pojedinačne iščitanosti i poznavanja Jansenove istorije umetnosti, ali i društvenim mrežama koje posredno vrše popkulturizaciju određenih ličnosti, institucija i događaja, Beograd kao kulturna prestonica u odsustvu ljudi formata Ljubomira Micića u međuratnom periodu ili Miodraga B. Protića u posleratnom, nažalost se našao na margini savremenih muzeoloških tokova.

Komentari: 0
Ostavite komentar

Ocena: 5.00
Glasaj: ★★★★★

Pošalji tekst

Promeni veličinu slova:

Verzija za štampu

Bili ste svedok događaja?
Pošaljite nam vaše viđenje, slike ili video..

Danas
CONFERENCE
CENTER

- 10 JUN Šesti međunarodni sajam Ekonomija sporta
- 2 SEP Drugi međunarodni sajam Zelena ekonomija
- 16 SEP Elektronska trgovina i povećanje izvoza roba i usluga
- 30 SEP Životno osiguranje i uloga medija u Srbiji
- 14 OKT Sistem finansiranja filmske industrije u Srbiji
- 28 OKT Kablovski operateri i tržište televizije u Srbiji
- 11 NOV Liste čekanja i privatni zdravstveni sistemi Srbije

26/06/2015 20:04

[Kreativni grad - koncept i praksa](#)

Tokova ili događaja kakvu predstavlja izložba "Bauhaus - umrežavanje ideja i prakse" u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu sa partnerima: Universalmuseum Joanneum Graz, Akademija likovnih umetnosti Sarajevo i Loški muzej u Sloveniji koja će biti otvorena do 26. jula. Reč je o projektu istraživanja umetničkih opusa arhitekta i dizajnera sa ovih prostora koji su se školovali, sa ove vremenske i kritičke distance, u ocenjenoj - najznačajnijoj umetničko-pedagoškoj školi, Bauhausu u razdoblju njenog trajanja od 1919. do 1930. od Vajmara, preko Desaua do Berlina. I ne samo ličnostima i delima, pet izdvojenih ljudi: Avgusta Černigoja, Selmana Selmanagića, Otti Berger, Ivane Tomljenović, Gustava Bohutinskog, nego i sveukupnom uticaju na posleratnu savremenu kulturu i umetnost, arhitekturu i dizajn od zbirke Marije Lujze Betlhajm do pedagoškog rada profesora Huberta Hofmana, od refleksije na zagrebačku grupu-pravac EXAT 51 do zapravo pripreme za jubilej 100 godina Bauhauusa, kroz online bazu podataka kompletne digitalizovane građe www.baunet-info.com.

Činjenica da se izložba dešava u Zagrebu, možda je delimično usled toga što je novorenovirana Gradska kavana još 30-ih godina prošlog veka, imala originalne stolice Marcela Breuera, ali verovatno više uzrokovana privilegijom posedovanja jedne od najvrednijih zaostavština Bauhauusa, 90 umetničkih predmeta uglavnom mađarskih funkcionalista, ali i jednog Kleea, a koju je u hrvatsku prestonicu igrom slučaja donela Marija Betlhajm, ne izvorni student već bliski prijatelj školske uprave - Vajmarske faze. Ona je kao balerina 1927. godine otvorila Školu za ritmiku i glazbu i ostala u Zagrebu do kraja svog života 1994. O njenoj vrednosti svedoči i da je originalni nacrt Farkaša Molnara, zgrade "Crvena kocka" (Der rote Wurfel) preuzet od strane najznačajnijeg nemačkog muzeja arhitekture u Frankfurtu, iz baš te kolekcije.

Da ni Beograd sa bogatstvom svojih kolekcija nije mogao biti zaobiđen svedoči delo slovenačkog slikara i dekoratera Avgusta Černigoja, čiji su najznačajniji primerci konstruktivizma nastali pod obrazovnim uticajem čuvenog Lasla Moholy-Nagy, danas vlasništvo Narodnog muzeja, verovatno zahvaljujući jakoj vezi sa već spomenutim barbarogenijem zenitizma Ljubom Micićem.

Pa ipak u susret rečenom jubileju Bauhauusa, ali i onom - dve decenije pogroma u Srebrenici, našoj javnosti je gotovo nepoznat podatak da je jedini svršeni student svih 6 semestara grupe za arhitekturu, bio Selman Selmanagić (Srebrenica 1905 - Berlin 1986), arhitekta, urbanista, dizajner i profesor na Visokoj umetničkoj školi u DDR-u. O nastavnoj timsko-radioničarskoj formi i obrazovnoj strukturi eksperimentisanja sa materijalima Bauhauusa, govori podatak da ju je Selmanagić upisao kao stolarski šegrt bez formalnog akademskog obrazovanja, a da mu je izravni mentor bio Hannes Meyer lično, drugi upravnik škole između Waltera Gropiusa i Miesa Van der Rohea. U kretanju od "istraživanja načela oblikovanja" ka "proučavanju životnih procesa korisnika" i pod uticajem još jednog profesora J. Albersa, Selmanagić konstruiše čuvenu "stolicu za seminare", i inauguriše sociološku ideju "arhitekture izvan 4 zida", koja se vidi u njegovim urbanističkim planovima u izgradnji posleratne Palestine, ali i novog istočnonemačkog grada Schwedta, u velikoj meri nalik najpozitivnijim tekovinama našeg novobeogradskog iskustva mimo sporne odrednice "spavaonica". Više o njemu na velikoj retrospektivnoj izložbi u Sarajevu u septembru.

Verovatno je upečatljivo i komparativno sagledavanje dve pojedinačne sudbine, studenata koji su preuzimali status profesora i inovatora. Hubert Hoffmann, koji je ustanovio jednu od najznačajnijih arhitektonskih škola naslednica Bauhauusa, ali u Gracu, nažalost ne i u obnovljenom Dessau, što mu je bio prevashodni zadatak. Otti Berger rođena u Belom Manastiru, diplomac Bauhauusa na odeljenju tekstila, budući teoretičar i praktičar njegove upotrebe i uloge u savremenom životu i arhitekturi, kao i većina studenata pod direktnim uticajem svojih profesora poput Kleea, Kandinskog, Nagya, Albersa, uspela je da razvije sopstvene zaštićene patente. I dok je Hoffman kao Nemač izbegavajući mobilizaciju prešao put od Atine i Pariza, potom Poljske i Litvanije i Francuske od činovnika do vojnika, pa na

25
NOV

Odliv mozgova i
kadrovski deficit Srbije

RSS

Arhiva

English

Pitanje dana

Mislite li da je kazna
kućnog zatvora efikasna?

Da

Ne

GLASAJ

Bauhaus

Networking Ideas
and Practice
Umrežavanje ideja
i prakse

koncu i asistenta u kabinetu Alberta Špera, Otti Berger, Jevrejka, nakon prognanstva iz Berlina, gde je imala sopstveni atelje i gde je bila i profesor Bauhausovog odeljenja tekstila, ne uspevajući da se pridruži suprugu u Americi, vratila se u Baranju, a 1944. je deportovana i ubijena u Aušvicu. Njena kolekcija tekstila i mustri završila je na Harvardu, a nacrti u Art institutu u Čikagu, kao svetske vrednosne umetničke tekovine.

Napokon životopisom najzavodljivija Ivana Tomljenović (1906-1988), kći bana Hrvatske, članica državne reprezentacije Kraljevine SHS u rukometu. Na Bauhausu je studirala tzv. vizuelne umetnosti, konkretno tada novi smer, fotografiju, a jedini dokumentarac snimljen o životu i radu Bauhaus škole u Dessau, zapravo je delo baš Ivane Tomljenović iz 1930. godine. Kao izraziti levičar, baš kao što je i sama Bauhaus škola bila takve ideološke provinijencije, autor je knjige foto-montaže "Diktatura kralja Aleksandra", a potom i kinetičkih instalacija u Parizu, gde je živela sa mužem. Napokon i grafički dizajner fabrike aviona Rogožarski u Beogradu, gde se preselila kada je postala udovica.

Poslednji prezentovani u MSU je hrvatski arhitekt Gustav Bohutinsky, koji je na Bauhausu završio samo jedan semestar, ali čije se delo, vajarski atelje njegovog brata Emila na Pantovčaku, uzima kao idealni primer ne samo estetike Bauhausa nego i promišljanja konstrukcije i oblikovanja na temelju Mies Roheove "Manje je više" te iskorišćenja prirodnog zenitnog svetla. Bohutinsky je pre emigracije u Ameriku projektovao i čitav niz trafostanica, što pocrtava digresiju da se taj arhitektonski stil u najvećoj meri izrazio kroz industrijsko graditeljsko nasleđe od kojih je termocentrala "Snaga i svetlost" arhitekta Leona Talvija, naš i beogradski nulti spomenik kulture Bauhausa, ekvivalentan intervenciji Normana Fostera na Red Dot muzeju u Cehe Colferajnu u Esenu.

Zagrebačka postavka Bauhausa završava se posleratnim uticajem na segment arhitekture enterijera grupe EXAT 51, u epohi najveće graditeljske i stambene ekspanzije u SFRJ kako i u Evropi 50-ih. Predvodili su je arhitekta Vjenceslav Rihter, Ivan Picelj i Aleksandar Srnec, sa akcentom na realizaciji umetničko-promotivnih paviljona Jugoslavije u Stokholmu, Beču, Hanoveru, Parizu, Čikagu. Iako nisu bili direktni polaznici Bauhausa, idejno su bili naslonjeni na postfestum uticaje te škole na HfG u Ulmu i Institut dizajna i tehnologije u Čikagu.

Ova izložba je ultimativni razlog za odlazak u Zagreb. Urgentno umrežavanje njihovog i našeg kada bude konačno renoviran - Muzeja savremene umetnosti, na toj korelaciji skauting novih kuratora kao Dunja Blažević nekad, koja je napravila poslednju veliku umetničku avangardnu galeriju SKC-a. Opređenje budućnosti marine Dorćol i u njoj "Snage i svetlosti", jer ono što Beogradu zapravo nedostaje je nova nova kolekcija savremene umetnosti, možda baš kao Tejt u sličnom volumenu. I končanom razumevanju realnosti da je poslednja prestonička (ne računajući Oktobarske salone), a profila - izložba godine "O normalnosti" obuhvatala period do 2001. što je danas već pluskvamperfekt.

Autor je art direktor UK Parobrod-producent www.weightless.rs

Komentari (0)

[Ostavite komentar](#)